

© TWAN WIEMANS

Nog ruimte voor verbetering in biestmanagement

Een goed biestbeleid komt de gezondheid van runderen ten goede, ook op langere termijn. Dit bewijst ook het Veepeilerproject waarin DGZ en Universiteit Gent het biestbeleid op 43 melkvee- en 44 vleesveebedrijven bestudeerde. Maar wie voert het beste biestbeleid en klopt het dat kalveren met hogere gehalten biestantistoffen in hun bloed meer kans hebben om te overleven? Het onderzoek van Veepeiler biedt antwoord.

Jozefien Callens, dierenarts DGZ

Dat kalveren die onvoldoende antistoffen opnemen onmiddellijk na de geboorte gevoeliger zijn voor ziekte en sterfte is al langer geweten. Meerdere studies toonden al aan dat FPT nog steeds een probleem is in de rundveehouderij. FPT staat voor *failure of passive transfer*, wat wil zeggen dat een kalf te weinig biestantistoffen heeft opgenomen in zijn bloed. Hoe het gesteld is met het biestbeleid en in welke mate FPT voorkomt op de Vlaamse rundveebedrijven, was echter nog niet bekend. Vee-

peiler Rund bracht daar met dit onderzoek verandering in. De bedrijven die aan het project deelnamen, vulden een enquête in om meer inzicht te krijgen in hun biestbeleid. En wat bleek? Zowel de Vlaamse melkveehouders als vleesveehouders gaan op een goede manier om met biest. Het gehalte aan biestantistoffen bij de kalveren van deze beide takken van de rundveehouderij is zeer gelijkaardig. Meer nog: zelfs de gehalten biestantistoffen bij kalveren die bestemd zijn voor de vleeskalverhouderij

waren even hoog als bij kalveren die op het oorspronkelijke bedrijf blijven. Bovendien doen we het in Vlaanderen met 17% kalveren die onvoldoende biestantistoffen hebben helemaal niet slecht wanneer we onze resultaten vergelijken met deze uit het buitenland. Toch is er ook bij ons nog ruimte voor verbetering.

Veepeiler onderzocht verder ook de aanwezigheid van biestantistoffen in het bloed van 413 kalveren afkomstig van deze 87 deelnemende bedrijven en ontdekte dat kalveren die twee jaar na de start van het project gestorven waren opmerkelijk lagere gehalten aan biestantistoffen in het bloed hadden in vergelijking met kalveren die wel overleefden. Meer specifiek: twee jaar na de start van het project hadden kalveren met onvoldoende biestantistoffen in het bloed 2,6 keer meer de kans om te sterven dan andere kalveren. Dit bewijst hoe cruciaal een goed biestbeleid is voor de gezondheid van je runderen.

Hoe verbeteren?

Het project verduidelijkt ook hoe ver de Vlaamse veehouders staan met hun biest-beleid en welke aspecten nog kunnen worden geoptimaliseerd. Hieronder sommen we de belangrijkste aandachtspunten en bevindingen op.

Tip 1 • Meet de biestkwaliteit

Meet de biestkwaliteit en bereken op basis daarvan het aantal liter biest dat een kalf nodig heeft. Een kalf heeft behoefte aan minstens 150 à 200 gram antistoffen binnen de 6 uur na de geboorte. Om te kunnen berekenen hoeveel liter biest een kalf nodig heeft om deze hoeveelheid antistoffen op te nemen, is het essentieel om de concentratie aan antistoffen in de biest die je wil toedienen te kennen. Dit kom je te weten wanneer je de biestkwaliteit meet. De helft van de deelnemende rundveehouders past dit al toe. Ze maken hiervoor gebruik van een colostrummeter of een brixrefractometer.

Tip 2 • Veel antistoffen

Streef naar een zo hoog mogelijk gemiddelde concentratie aan antistoffen en zo weinig mogelijk variatie tussen de individuele kalveren voor een optimale bedrijfsgezondheid. Uit het project blijkt dat 42% van de rundveebedrijven er nu al in slaagt

om alle kalveren voldoende biest te laten opnemen. Op de andere bedrijven is er meer variatie. Hierdoor kan de gemiddelde hoeveelheid antistoffen die kalveren opnemen op deze bedrijven wel boven de algemeen aanvaarde norm van 10 gram/liter liggen, maar kunnen er op deze bedrijven toch ook heel wat kalveren aanwezig zijn die een tekort aan antistoffen hebben. Ook het omgekeerde is mogelijk: geen enkel kalf heeft een tekort aan biest-antistoffen, maar het gemiddelde is vrij laag. Figuur 1 rangschikt de deelnemende bedrijven volgens het gemiddelde antistoffengehalte en het bijbehorende percentage kalveren met onvoldoende biest-antistoffen. Om dit goed te kunnen opvolgen en indien nodig bij te sturen, raadt DGZ aan om jaarlijks bloedmonsters van minstens vijf kalveren te laten onderzoeken via de biestcheck.

Tip 3 • Meer biestantistoffen

Hoe hoger de concentratie antistoffen in het bloed van een kalf, hoe beter. De norm van 10 gram/liter biestantistoffen in het bloed van kalveren is algemeen aanvaard. Toch doe je er goed aan te streven naar hogere gehalten aan biestantistoffen. Tabel 1 geeft een overzicht van hoe je de gehalten aan biestantistoffen in het bloed van je kalveren het best kan interpreteren.

Tabel 1. Overzicht om biest-antistoffen in het bloed van kalveren te interpreteren

Interpretatie	Biestantistofconcentratie in bloed (g/l)
Excellent	> 25
Goed	18-25
Aanvaardbaar	10-17
Ondermaats	< 10

Bron: Lombard et al., 2020

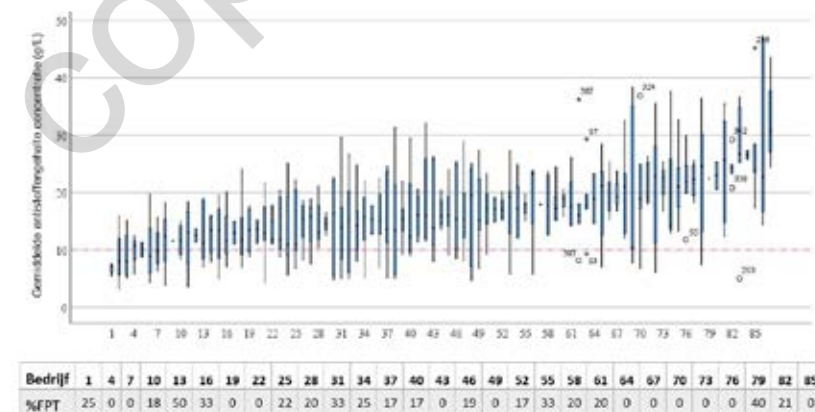
Tip 4 • Tijdstip van biestgift

Het tijdstip van collectie van biest en biestgift aan het kalf speelt een belangrijke rol in goed biestmanagement. Hoe vroeger het kalf biest krijgt, hoe hoger de concentratie antistoffen die het opneemt. Omdat er heel vaak een keizersnede wordt uitgevoerd, zijn vleesveehouders bijna altijd aanwezig wanneer een koe kalft. Hierdoor slaagt 75% van de vleesveehouders erin om de biest kort na geboorte aan het kalf toe te dienen. Bij de deelnemende melkveehouders is dit percentage met 47% iets lager.

Tip 5 • Bewaar biest koud

Bewaar biest steeds in de koelkast. Wanneer je biest die je later op de dag nog aan een kalf wil toedienen op kamertemperatuur bewaart, is de kans groter dat deze besmet wordt met bacteriën dan wanneer je de biest koel bewaart. Besmette biest heeft een nadelige invloed op het verwerven van immuniteit door het kalf en op zijn gezondheid. Ook hier scoren vleesveehouders iets beter: 30% bewaart de biest wel eens bij kamertemperatuur in vergelijking met 65% van de melkveehouders. ■

Figuur 1. Rangschikking van de bedrijven volgens het gemiddelde antistoffengehalte, met voor een derde van de bedrijven het bijbehorende percentage FPT-kalveren. De bedrijven worden weergegeven aan de hand van een nummer.

© BRON: DGZ

Wil je het biestmanagement op jouw bedrijf ook onder de loep nemen en optimaliseren? Neem dan contact op met je bedrijfsdierenarts. Hij of zij kan je hierbij begeleiden. Met vragen over dit Veepeiler-onderzoek kan je contact opnemen met de helpdesk van DGZ via 078 05 05 23 of helpdesk@dgz.be.